

Alexandra Edengren

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Beslut avseende kontrollprogram för omgivningspåverkan under byggtiden, Roslagsbanans utbyggnad, Portvägen/Gethagsvägen Enebyberg (Planskild korsning vid Enebybergs station)

Ärendet

Region Stockholm har hos mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt M 3838-19, daterad 31 mars 2020, sökt och erhållit dom för bortledning av grundvatten på fastigheterna Enebyberg 1:90 och 1:91 samt tillfällig infiltration på fastigheterna Enebyberg 1:91 och 1:80.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden är tillsynsmyndighet över den miljöfarliga verksamhet som är kopplad till utbyggnaden vid Portvägen/Gethagsvägen, inom ramen för delprojekt Planskild korsning vid Enebybergs station i Danderyds kommun.

Regionen har tagit fram ett kontrollprogram som visar hur de avser kontrollera att ställda miljökrav under byggskedet efterlevs.

Kontoret föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden förelägger Region Stockholm att följa det upprättade kontrollprogrammet samt nu föreslagna försiktighetsmått och skyddsåtgärder.

Kontrollprogrammet ska hållas aktuellt och justeras i samråd med tillsynsmyndigheten allteftersom verksamheten fortskrider.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

1. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att förelägga Region Stockholm, genom Trafikförvaltningen, med organisationsnummer 232100-0016, i rollen som verksamhetsutövare, att vidta följande försiktighetsmått och skyddsåtgärder:
 - a. Om inte annat anges i detta beslut ska kontrollprogram, bestående av handlingar i bilagor 1-3 följas.
 - b. Hålla kontrollprogrammet aktuellt och justera i samråd med tillsynsmyndigheten allteftersom verksamheten fortskrider. Efter större revidering ska ny version av kontrollprogrammet lämnas in till miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Alexandra Edengren

- c. Beredskap ska finnas för att kunna anpassa reningsanläggningen till reningskraven om utsläpp av högre halter än riktvärden förekommer.
 - d. Inkomma med komplettering till kontrollprogrammet rörande kontroll av efterlevnad av Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15).
 - e. Föroreningshalter för ytor som används för infiltration av läns hållningsvatten ska understiga nivå för känslig markanvändning (KM).
 - f. Kemikalier och farligt avfall ska förvaras så att läckage till omgivningen hindras. Förvaringen ska vara invallad, väderskyddad och påkörningsskyddad.
 - g. Om tidigare ej kända markföroreningar påträffas ska tillsynsmyndigheten omgående underrättas.
2. Detta beslut upphör att gälla när arbetena är avslutade, godkänd besiktning har ägt rum och arbets- och etableringsområdena är återställda.

Beslutet fattas med stöd av 2 kap 2, 3 och 7 §§, 9 kap 6 §, 10 kap 11 §, samt 26 kap 9, 19, 21 och 22 §§ miljöbalken (1998:808), 28 § förordning om miljöfarlig verksamhet.

Bakgrund

Region Stockholm har hos mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt sökt och erhållit dom, målnummer M 3838-19, daterad 31 mars 2020, för bortledning av grundvatten på fastigheterna Enebyberg 1:90 och 1:91 samt tillfällig infiltration på fastigheterna Enebyberg 1:91 och 1:80.

Av domen framgår att senast 6 veckor innan verksamheten påbörjas, eller inom den kortare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer, ska AB Storstockholms lokaltrafik (tillika Region Stockholm genom Trafikförvaltningen) till tillsynsmyndigheten inge ett förslag till kontrollprogram för den tillståndsgivna verksamheten.

Byggnation

Plankorsningen mellan Roslagsbanan och Portvägen vid Enebybergs hållplats i Danderyds kommun, är olycksdrabbad och i behov av ombyggnad för att få en trafiksäkrare lösning. Inom ramen för ombyggnationen ska en planskild väg-, gång och cykelport anläggas i samma läge som den befintliga plankorsningen.

Byggarbetet kommer vara centrerat kring Portvägen i Enebyberg där den planskilda korsningen under järnvägen ska byggas. Arbeten kommer också pågå vid Gethagsvägen intill Roslagsbanan där en gång- och cykelport anläggs.

Alexandra Edengren

Anläggandet av den planskilda korsningen vid Portvägen innebär schaktning, spontning och betongarbeten. För att kunna genomföra arbeten i torrhet kommer grundvattenytan tillfälligt sänkas till som mest 2,6 meter under dagens medelnivå inom sponten. Påverkansområdet bedöms sträcka sig som längst ca 115 meter ut från schaktet.

Tidplan

Enligt nuvarande planering kommer byggarbeten starta i början av 2022 med förberedande arbeten, bland annat omläggning av ledningar. Spont kommer att sättas där djupare schakter ska ske. Bron kommer byggas i en lanseringsgrop vid sidan av järnvägen och sedan lanseras på plats under kortare avstängning av järnvägstrafiken under sommaren 2022. Porten vid Enebybergs station, Portvägen, väntas att öppna för trafik november 2022 och slutbesiktning av entreprenaden till maj 2023.

Grundvattenförekomst

Grundvattenförekomsten Täby-Danderyd täcker en stor del av Täby kommun samt en mindre del av Danderyds kommun, inklusive området för den planerade planskilda korsningen i Enebyberg. Vattenförekomsten består av grundvatten lagrat i sprickor i urberget. Täby kommun betraktar vattenförekomsten som en nödvattentäkt med fyra anlagda brunnar för nödvattenförsörjning. Täby kommuns VA-enhet bedömer att arbetet vid Enebybergs hållplats inte berör befintlig nödvattentäkt i Täby så länge normal miljöhänsyn tillämpas. Danderyds kommun anser inte att vattenförekomsten är en nödvattentäkt.

Kontrollprogrammet

Syftet med kontrollprogrammet är att beskriva de kontroller som kommer att utföras under projektets byggtid för att följa upp eventuell omgivningspåverkan för människor och miljö. Kontrollprogrammet ska hållas aktuellt under hela byggtiden och vid behov uppdateras i samråd med tillsynsmyndigheten.

För kontroll av påverkan relaterat till grundvattenbortledning har ett separat kontrollprogram upprättats, Kontrollprogram för vattenverksamhet, daterat 17 december 2021. För vattenverksamheten är Länsstyrelsen i Stockholms län tillsynsmyndighet.

Förslag till vattenhantering inkom till miljö- och hälsoskyddsnämnden den 19 juli 2021. Region Stockholm har därefter reviderat förslaget om riktvärden för länshållningsvatten och tillhörande bilagor i samråd med miljö- och stadsbyggnadskontoret samt Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor (SRMH), aktuell version daterad 31 mars 2022.

En miljöbilaga tillhörande entreprenadens förfrågningsunderlag inkom 22 november 2021. Syftet med miljöbilagan är att redogöra för vilka förutsättningar och miljökrav som Region Stockholm ställer och hur dessa ska hanteras i projektet.

Alexandra Edengren

Trafikförvaltningen har tagit fram miljömål i projektet. Därutöver ställs miljökrav på entreprenören inom följande områden:

- Övergripande miljökrav (skyddsåtgärder, bästa möjliga teknik)
- Produktval
- Natur och skyddsåtgärder
- Masshantering
- Återanvändning och avfallshantering
- Energi och klimat
- Störningar i form av buller, vibrationer och ljus
- Utsläpp till luft
- Påverkan på mark och vatten
- Kemikalieanvändning

Miljöaspekter

Länshållningsvatten

Under entreprenaden kommer vatten hanteras från grundvattensänkning, schakter, nederbörd samt eventuellt processvatten vid borring eller bilning. Varken borring med processvatten eller bilning är planerat i dagsläget men är moment som kan uppstå i entreprenaden.

Vattnet avleds i möjligaste mån till vegetationsytan för infiltration inom fastigheterna Enebyberg 1:90 och 1:91. Infiltrationskapaciteten bedöms vara begränsad varför vatten kommer även behöva avledas till dagvattennätet. Vid kvävehaltigt vatten överstigande riktvärden (kan uppstå i samband med sprängning) leds vattnet till infiltration eller spillvattennätet.

Länshållningsvatten kommer att gå genom sedimenteringscontainer med sand-, sediment- och oljeavskiljning innan det släpps till dagvatten- eller spillvattennätet.

I dokumentet om vattenhantering, daterat 31 mars 2022, föreslås riktvärden för infiltration, utsläpp till dagvattenledning samt utsläpp till spillvattenledning.

Mindre volymer vatten där grumling inte kan ses vid okulär besiktning kan länshållas och släppas direkt till vegetationsytor. Detta kan bli aktuellt då mindre gropar ska länshållas, så som vid schakt för fundament.

Vid överstigen maxhalt undersöks vilka förändringar som kan göras i länshållningen och/eller reningstekniken. Parallellt med maxhalten bevakas

Alexandra Edengren

medelhalten. Regionen föreslår att maxhalten utgör riktvärdet men att medelhalten utgör nivå för diskussion om hanteringen av länshållningsvatten.

När länsvattenhållningen påbörjas görs enligt kontrollprogrammet också en större provtagning för att visa att ett större antal ämnen hålls inom riktvärden eller inte förekommer alls. Exempel på sådana ämnen är PFAS, nitrat, nitrit, trikloreten och tetrakloreten.

Avvägning gällande miljö kvalitetsnormer (MKN)

Regionen uppger att hänsyn är tagen till MKN för grundvattenförekomsten (tillämpligt vid infiltration) och MKN för recipienten Stora Värtan. Riktvärdena satta för länsvattenhållningen i projektet bedöms inte försämra aktuella statusen i vattendrag eller grundvattenförekomst. Om halten suspenderat material hålls under riktvärdena bedömer Trafikförvaltningen att även metallhalterna kommer underskrida riktvärdena med god marginal. Projektet bedöms inte påverka med PFOS, bromerade difenyletrar, kvicksilver, tributyltenn. Projektet bedöms inte heller bidra med fosfor däremot kan det förekomma förhöjda halter kväve på grund av sprängningsarbeten.

I miljödomen gjorde mark- och miljödomstolen bedömningen, utifrån projektets miljökonsekvensbeskrivning, att den sökta vattenverksamheten inte kommer att påverka vattenförekomsterna på sådant sätt att den kommer i konflikt med miljö kvalitetsnormen.

Förorenad mark

Regionen inkom den 16 november 2021 med en anmälan om efterbehandling av förorenad jord i samband med schakt i befintlig järnvägsanläggning vid Enebybergs station vid Portvägen samt vid anslutande vägar. I anmälan ingår schakt och anläggningsarbeten i förorenad jord och hantering av tjärhaltig asfalt, transport av förorenad jord och asfalt till godkänd mottagningsanläggning samt efterföljande provtagning.

De aktuella områdena som ska saneras sträcker sig både öster och väster om Portvägen. Inom aktuellt område påvisades i två punkter halter över farligt avfall avseende PAH-H respektive bly. Föroreningarna är relativt ytliga och avgränsade i djupled. I områden med halter över MKM är det främst PAH som förekommer samt i vissa punkter även aromater, arsenik och zink. För dessa föroreningar begränsar bergnivån vissa fall föroreningarna och i vissa behöver avgränsning i djupled ske under produktion genom provtagning. Föreslaget åtgärds mål är MKM (mindre känslig markanvändning).

Leran i området har provtagits och har ej klassats som sulfidlera utifrån provtagning vid fyra punkter.

Alexandra Edengren

Med anledning av anmälan beslutade miljö- och hälsoskyddsnamnden den 28 januari 2022 (dnr MHN 2021-808) om försiktighetsåtgärder i samband med schakt vid byggnation av planskild korsning vid Portvägen/Enebybergs station.

Masshantering

Regionen har ställt krav på att entreprenören ska ta fram en masshanteringsplan i projektet. Entreprenören har tagit fram en masshanteringsplan för Portvägen, daterad 14 februari 2022.

För denna entreprenad tillämpas riktvärden enligt mindre känslig markanvändning (MKM) inom vägområde och banvall för att bedöma om massorna kan, om tekniskt möjligt, återanvändas inom entreprenaden. Inom övriga områden inom entreprenaden ska enligt riktlinjerna i första hand KM-massor nyttjas. Om MKM-massor önskas nyttjas ska provtagning genomföras inom det område som massorna önskas läggas för att kontrollera deras föroreningsnivå. Generellt förhållningssätt är att massor med högre föroreningshalt inte ska läggas inom renare område.

Klassningsplan för schaktmassor har tagits fram inom ramen för projektets miljötekniska markundersökningar.

Störningar i form av ljus, buller och vibrationer

I samband med byggandet av den planskilda korsningen kommer bulleralstrande arbetsmoment att genomföras. Störande buller och vibrationer kan komma att uppstå vid exempelvis spontning, schaktning och transporter.

Av projektets miljöbilaga till de administrativa föreskrifterna, daterad 7 juli 2021 ställs krav på entreprenören att undvika så långt som möjligt ljusstörning för kringboende och verksamheter under byggskedet. Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser (NFS 2004:15) ska följas. Störande arbeten undviks nattetid och så långt som möjligt på helgen. Tidplanen ska beakta störande arbeten. Berörda ska informeras om kommande störande arbeten. Av miljöbilagan framgår även att Regionen ställer krav på entreprenören att göra mätning av buller och vibration under produktion som egenkontroll.

En riskanalys, daterad 2 juli 2021, har upprättats med anledning av planerade mark-, spont- och bergsprängningsarbeten. Region Stockholm har även tagit fram ett dokument gällande de rutiner som ska utföras inför och under produktion med hänsyn till byggbuller vid Enebybergs station. En byggbullerutredning är framtagen där exponeringsområdet för mycket bullrande arbeten framgår. Mot bakgrund av dessa beräkningar har några fastigheter erbjudits fastighetsanpassande bullerreducerande åtgärder. Arbeten som räknas som mycket bullrande är följande: Bergschakt, vibrerad spont, slagen spont, borrarad spont och bergborrning. Arbetstider för mycket

Alexandra Edengren

bullrande arbeten planeras till vardagar mellan 07.00 – 19.00. Planering av arbeten görs så att man i största möjliga mån inte utför två bullrande arbeten samtidigt.

Utsläpp till luft

För att minska påverkan på luft ställer Regionen krav på transporter, arbetsmaskiner och övriga fordon. Uppföljning av miljöarbetet sker bland annat genom interna miljöronder och revisioner. Damning ska förebyggas. Om dammbindningsmedel krävs ska vatten eller miljövänligt alternativ väljas.

Kemikalier

För projektet upprättas en kemikalieförteckning för samtliga kemiska produkter som förvaras och/eller används på arbetsplatsen. Både förbrukningskemikalier och inbyggda kemiska produkter ska ingå i förteckningen, oavsett om produkterna är märkningspliktiga eller inte. Säkerhetsdatablad (SDB) ska fysiskt finnas lättillgängliga på arbetsplatsen.

Förvaring av kemikalier ska ske invallat på spilltråg/ uppsamlingskärl som rymmer 100 procent av volymen av den största behållaren och 10 procent av volymen i resterande behållare. Förvaringen ska vara väderskyddad, brandsäker samt utom räckhåll för obehöriga.

Förebyggande åtgärder i syfte att förhindra uppkomsten av läckage och spill till omkringliggande mark och vatten ska vidtas. Spillskydd ska användas vid påfyllning av bränsle. Tvättning och service av arbetsfordon och maskiner ska ske på anläggning anpassad för ändamålet. Uppställning av fordon och arbetsmaskiner ska ske på anvisade platser och på ett sådant sätt att risk för utsläpp till mark och vatten förhindras. I händelse av läckage eller spill ska detta saneras omedelbart. Saneringsutrustning ska finnas tillgängligt på arbetsplatsen samt i alla arbetsfordon, undantaget personbilar.

Avfall

Resurshushållning ska beaktas genom hela projektet. Planeringen ska göras så att råvaror och energi används så effektivt som möjligt samt att resursförbrukning och uppkommen mängd avfall minimeras i både produktion och förvaltning.

Generellt gäller att avfall som uppkommer ska i första hand, om så är möjligt, återanvändas, i andra hand återvinnas, i tredje hand energiutvinnas och i fjärde hand deponeras. Avfall som uppkommer i entreprenaden ska sorteras i fraktioner enligt entreprenörens upprättade Material- och avfallshanteringsplan och/eller enligt rivningsplan. Fraktioner för sortering anordnas i närheten av etableringen.

Alexandra Edengren

Energi och klimat

Energieffektivisering ska beaktas för såväl produktionsskedet som driftskedet. Entreprenören ska identifiera, prioritera och genomföra åtgärder i syfte att reducera klimatpåverkan från entreprenaden.

Naturvärden

Uppväxt vegetation ska i möjligaste mån skyddas och bevaras i byggskedet enligt beskrivning i mängdförteckning och ritningar. Lokalisering, utformning och etableringsytor ska väljas och planeras med beaktande av rekreations- natur- och kulturvärden så att intrånget i miljön blir så liten som möjligt. Alla etableringsytor ska återställas till befintligt skick.

Grävarbeten i närheten av träd som ska behållas och skyddas enligt rivningsplan och markplaneringsplan får inte påbörjas innan bygglidare haft genomgång med maskinister avseende vilka skyddsåtgärder och vilket skyddsavstånd som gäller.

Enligt projektets miljökonsekvensbeskrivning, daterad 17 maj 2019, har Länsstyrelsen (2016) samt Ekologigruppen AB (2019) inventerat och redovisat särskilt skyddsvärda träd och trädmiljöer i Stockholms län inklusive vid Enebybergs hållplats. Träd eller trädmiljöer som har identifierats i området vid Enebybergs hållplats bedöms inte påverkas av en grundvattensänkning. Däremot bedöms träd i direkt närhet av schaktet bedöms kunna bli påverkade av schaktverksamheten samt träd inom planerade schaktområde kommer att tas ned.

Skogsödlan, vilken är artskyddad, har påträffats vid ett tillfälle inom påverkansområdet. Den planerade verksamheten bedöms inte påverka populationen av skogsödlan på vare sig lokal eller regional skala. En sänkt grundvattennivå under byggskedet inte heller kommer att påverka skogsödlan. Verksamheten bedöms inte påverka möjligheterna att upprätthålla gynnsam bevarandestatus, vilket innebär att förbud enligt artskyddsförordningen inte inträder.

Kulturmiljö

Inga kända fornlämningar finns inom påverkansområdet som i dagsläget är redan exploaterat. På grund av byggnationen kommer vänthallen vid hållplatsen att behöva rivras och rivningslov kommer att sökas. Vänthallen är i dåligt skick samt har genomgått ombyggnationer varvid rivningen enbart innebär en liten negativ konsekvens för kulturmiljön.

Alexandra Edengren

Kommunikation

Projektet jobbar nära Danderyds kommun när det gäller kommunikation kring arbetena vid Enebybergs station. Det finns en övergripande kommunikationsplan och en rörlig aktivitetsplan. Projektet har avstämningsmöten med kommunen varannan vecka. Information till boende, fastighetsägare och näringsidkare som berörs av störande arbeten ska enligt entreprenörens miljöplan ske snarast möjligt och efter överenskommelser med beställaren, dock senast tre dagar i förväg.

Remisser

Miljö- och stadsbyggnadskontoret har skickat Regionens kontrollprogram gällande vattenhantering till Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor för synpunkter eftersom utsläppspunkten för länshållningsvatten som avleds till dagvattennätet är i Täby kommun. Förslaget har även skickats till Käppalaförbundet.

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor ansåg i sitt svar att verksamhetsutövaren bör visa att de inte riskerar att bryta mot respektive bindande miljö kvalitetsnormer för grundvattenförekomsten Täby-Danderyd (vid infiltration av länshållningsvatten) och Stora Värtan (vid utsläpp av länshållningsvatten till utsläppspunkt vid Stora Värtan) samt även visa att det inte påverkar människors hälsa eller miljön. Icke-försämringskravet gäller för recipienterna.

Käppalaförbundet påminde om varningsvärden för metaller i publikation P95, Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri och annan verksamhet (Mars 2019) samt Käppalaförbundets riktlinjer för länshållningsvatten. Inget vatten får avledas till spillvattennätet utan Käppalaförbundets medgivande. Arsenik ska hålla sig under 10 µg/l.

VA-enheten i Täby kommenterade att det är viktigt att dialog sker med Käppalaförbundet i händelse av att länshållningsvatten behöver avledas till ledning för spillvatten. VA-enheten ansåg även att det är bra att infiltration nyttjas i första hand, därefter ledning för dagvatten och som sista alternativ ledning för spillvatten. Lokal rening/behandling av länshållningsvatten såsom beskrivs i handling från Region Stockholm är en förutsättning för avledning av länshållningsvatten.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning

Kontoret föreslår att miljö- och hälsoskyddsnämnden förelägger Region Stockholm genom Trafikförvaltningen att följa det upprättade kontrollprogrammet samt föreslagna försiktighetsmått och skyddsåtgärder.

Alexandra Edengren

Beslutet syftar till att minimera miljöstörningar och negativ omgivningspåverkan som kan uppstå under byggskedet och omfattar både anläggnings- och recipientkontroll enligt 9 och 10 kap miljöbalken.

Kontoret bedömer att kontrollprogrammet tillsammans med detta beslut omfattar de punkter som kan påverka miljön och omgivningen i Danderyd samt vid utsläppspunkten i Täby kommun.

Kontoret inser att det kan behöva göras justeringar av kontrollprogrammet under arbetstiden för att kontrollprogrammet ska vara anpassat till den verksamhet som bedrivs och för att möta ändrade förutsättningar och externa krav. Justeringarna ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten.

Kontoret bedömer att revideringar av kontrollprogrammet kan göras inom ramen för detta beslut. När kontrollprogrammet har uppdaterats ska en ny version av kontrollprogrammet lämnas in till miljö- och stadsbyggnadskontoret. Eventuella beslut till följd av revidering av kontrollprogrammet bedöms av tids- och effektivitetsskäl lämpligast att fatta på delegation av kontorets handläggare.

Länshållningsvatten

Regionen har redogjort för hur MKN för grundvattenförekomsten och Stora Värtan har beaktats samt reviderat föreslagna riktvärden efter synpunkter från remitterade kontor. Regionen uppger att även medelhalterna kommer att bevakas. Miljö- och hälsoskydds nämnden kommer genom tillsynen att efterfråga redovisning av beredskap och kontrollrutiner där det tydligt framgår på vilket sätt Regionen kommer att agera vid misstanke att riktvärdena i länshållningsvatten kan komma att överskridas.

Den föreslagna reningsanläggningen kan komma att behöva kompletteras med reningssteg för att kunna uppfylla reningskraven enligt framtaget kontrollprogram. Komplettering av en reningsanläggning och eventuell intrimning av processerna kan ta tid innan anläggningen uppnår sin fulla reningskapacitet. Även beställning av utrustning till reningsanläggning kan ha längre leveranstider. Regionen ska därför ha en plan, leveranstider beaktat, om vilka åtgärder som kan vidtas för hantering av länshållningsvatten vid risk för överskridande av maxhalter enligt kontrollprogrammet.

Regionen ska regelbundet avrapportera till tillsynsmyndigheten resultat från sin egenkontroll inkl. resultat från vattenprovtagningen. Frekvensen för avrapportering och innehåll kommer att diskuteras inom ramen för tillsynen.

Buller

Entreprenören kommer, enligt Regionen, att utgå från framtagen riskanalys avseende uppföljning av vibrationsalstrande arbeten. Regionen har även

Alexandra Edengren

tagit fram ett dokument avseende rutiner inför och under produktion med hänsyn till byggbuller vid Enebybergs station.

Regionen ska inkomma med komplettering gällande hur kontroll av efterlevnad av Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggarbetsplatser (NFS 2004:15) ska ske, oavsett om det har inkommit ett bullerklagomål eller inte. Kontrollen kan exempelvis avse luftburet buller utomhus vid fasad i samband med de särskilt bullrande moment som identifierats av Regionen i tidigare utredningar.

Underrättelse om förorening

Miljö- och stadsbyggnadskontoret ska omgående underrättas om föroreningar i mark, överskridande Naturvårdsverkets generella riktvärden för känslig markanvändning (KM), påträffas. Detta avser föroreningar som inte omfattas av redan inskickade handlingar.

Tillsyn

Kontoret avser bedriva löpande tillsyn över projektet. Inom ramen för tillsynen kommer aktuella frågor diskuteras, kontroller genomföras och åtgärder följas upp. Frekvensen av tillsynen kan komma att förändras efter behov.

Information

Om Regionen avser använda externa massor med ringa föroreningsrisk (halter överstigande nivåer för mindre än ringa risk, MRR) eller högre kan användningen av massorna kräva anmälan (verksamhetskod 90.141) eller tillstånd (verksamhetskod 90.131) enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

Riktvärden för Mindre än ringa risk framgår av Naturvårdsverkets handbok för återvinning av avfall i anläggningsarbeten, 2010:1, daterad februari 2010. Med externa massor avses massor som inte uppkommit i samband med detta projekt.

Avgifter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden tar ut en avgift för handläggning av ärendet enligt miljöbalken. Avgiften ska täcka tillsynsmyndighetens arbete inklusive indirekta kostnader. Beslut om avgift kommer att skickas separat.

Alexandra Edengren

Lagstöd

Enligt 2 kap. 2 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

Vidare ska alla enligt miljöbalken 2 kap. 3 § som bedriver en verksamhet utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Dessa försiktighetsmått ska vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Enligt 2 kap. 4 § miljöbalken ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga.

Enligt 2 kap. 5 § miljöbalken ska alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att 1. minska mängden avfall, 2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, 3. minska de negativa effekterna av avfall, och 4. återvinna avfall. I första hand ska förnybara energikällor användas.

Enligt 2 kap. 7 § miljöbalken gäller kraven i 2 kap. i den utsträckning det inte anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

Enligt 26 kap. 9 § miljöbalken får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att denna balk samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med av balken ska följas.

Enligt 26 kap. 19 § miljöbalken ska verksamhetsutövaren utföra egenkontroll såsom att kontrollera sin verksamhet för att motverka eller förebygga olägenheter för människors hälsa eller miljön.

Enligt 26 kap. 21 § får tillsynsmyndigheten förelägga den som bedriver verksamhet som det finns bestämmelser om i miljöbalken eller föreskrifter som meddelats med stöd av balken, att till myndigheten lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen.

Enligt 26 kap. 22 § är den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet

Alexandra Edengren

skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

Enligt 10 kap 11 § miljöbalken ska den som äger eller brukar en fastighet oavsett om området tidigare ansetts förorenat genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Enligt 28 § förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är det förbjudet att utan anmälan till tillsynsmyndigheten vidta en avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningsskada i ett mark- eller vattenområde, grundvatten, en byggnad eller en anläggning enligt 10 kap. miljöbalken, om åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna och denna risk inte bedöms som ringa.

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektör

Alexandra Edengren
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Bilagor i ärendet:

1. Vattenhantering i Roslagsbanans projekt, 2022-03-31
2. Miljöbilaga till Administrativa föreskrifter, 2021-07-07
3. Riktlinjer masshanteringsplan, 2021-07-07
4. Tillstånd enligt miljöbalken till bortledning av grundvatten på fastigheterna Danderyd Enebyberg 1:90 och 1:91 samt tillfällig infiltration, 2020-03-31, M 3838-19.
5. Säkerhetshöjande åtgärder på Roslagsbanan, Enebybergs station, Hantering av byggbuller, inkommen 2022-04-27

Expedieras:

Region Stockholm, mikaela.lindberg@regionstockholm.se,
julia.sandstedt@regionstockholm.se, bodil.a.johansson@regionstockholm.se

SRMH miljokontoret@srmh.se

VA-enheten Täby andreas.wiberg@taby.se